

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Rektorn vid Mosstorpskolan
rosita.westerholm@edu.norrkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Mosstorpskolan
i Norrköpings kommun

Tillsyn i Mosstorpsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norrköpings kommun under 2012 och 2013

Mosstorpsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 januari och den 30 januari 2013.

Fakta om skolan

Mosstorpsskolan ligger i Skärblacka cirka två mil sydväst om Norrköping. Skolan är en grundskola med årskurserna 4–9. Skolan har 379 elever varav drygt två tredjedelar finns i årskurserna 7–9. Skolan leds av en rektor. I ledningsgruppen finns också s.k. arbetslagledare som representerar skolans fyra arbetslag. Det finns ett arbetslag för årskurs 4-6 och tre för årskurs 7–9.

Skolinspektionen har tagit del av nationell statistik för Mosstorpsskolan samt de egna sammanställningarna av resultat som skolan har lämnat inför tillsyner i Norrköpings kommun.

Av den nationella statistiken från Skolverket 2012 framgår att 71,3 procent av eleverna i årskurs 9 vid Mosstorpsskolan når målen i alla ämnen. En jämförelse mellan andelen pojkar och flickor som når målen i alla ämnen visar att det är cirka 64 procent av pojkarna och 80 procent av flickorna som når målen i alla ämnen 2012. Andelen som har nått målen i alla ämnen har varierat mellan 69,4 och 87,6 procent mellan åren 2007 och 2012. Den högsta andelen noterades 2008 och den lägsta andelen 2007.

Det har varit en tydligt sjunkande trend under perioden 2008–2012 när det gäller det genomsnittliga meritvärdet för Mosstorpsskolan. Det genomsnittliga meritvärdet har sjunkit från 204,7 år 2008 till 185,9 poäng år 2012.

Andelen behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan år 2012 är i paritet med värdet för riket medan andelen behöriga till högskoleförberedande program är något lägre än motsvarande andel i riket.

Av skolans egna sammanställningar av andelen elever som nått målen i respektive ämne i årskurs 9 år 2012 framgår att det endast är i modersmål som alla elever når målen. I övriga ämnen varierar det från drygt 80 procent till 97,7 procent som nått målen. De ämnen som har lägst andel elever som nått målen är geografi och samhällskunskap. De ämnen som har en andel på över 95 procent som nått målen är bild, moderna språk, modersmål, musik, slöjd och svenska.

Skolan har lämnat en sammanställning över andelen som nått målen i årskurs 5 under perioden 2008-2011 samt andelen elever som nått målen i årskurs 6 år 2012. Sammanställningen över resultatet för årskurs 5 visar att andelen som nått målen i engelska, matematik och svenska har varierat mellan 64 och 94 procent under åren 2008–2011. Av sammanställningen framgår att flertalet elever har nått målen i årskurs 6 år 2012. Undantaget är i matematik där 80 procent av eleverna nådde målen. Skolan har dock inte redovisat resultatet för alla ämnen i årskurs 5 och 6 utan anger ett sammanfattande resultat i de naturorienterade respektive samhällsorienterade ämnena.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att resultaten i Mosstorpskolan måste förbättras då andelen som nått målen under de senaste fem åren har varierat mellan 69,4 och 87,6 procent. År 2012 var det drygt 70 procent av eleverna i årskurs 9 som nådde målen i alla ämnen.

Skolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete för att kunna analysera orsakerna till de resultat som presenterats och som kan påvisa vilka prioriterade åtgärder som måste vidtas för att nå en högre måluppfyllelse. Skolan behöver i större omfattning använda de utvärderingar som görs på klass- och gruppnivå till analys och underlag för förbättringar på skolnivå.

En del av arbetet för att nå en högre måluppfyllelse är att eleverna erbjuds särskilt stöd när de riskerar att inte nå kunskapskraven. Det är enligt Skolinspektionens bedömning inte säkerställt att alla elever erbjuds det särskilda stöd som de är i behov av på Mosstorpskolan. Detta eftersom rektorn inte alltid får information om enskilda elevers behov och att de åtgärdsprogram som utarbetas inte uppfyller kraven i författningarna. Rektorn behöver förvissa sig om att alla elever som är i behov särskilt stöd får detta och att den dokumentation som utarbetas är korrekt.

Av tillsynen framgår att skolan erbjuder en trygg miljö. Det finns ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling och av elevintervjuer bekräftas bilden av en lugn och trygg skola. I syfte att bibehålla en lugn och trygg skolmiljö är det dock av stor vikt att det finns en dokumentation som kan visa vem som har det yttersta ansvaret och vilka rutiner som gäller vid händelse av kränkning etc. Tillsynen visar att skolan har en plan mot kränkande behandling som delvis motsvarar författningarna. Skolan måste dock vidta åtgärder som visar vilka planer och rutiner som är utgångspunkten för skolans arbete för en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero, så att det är tydligt för all personal och alla elever.

Rektorns pedagogiska ledarskap ger lärarna goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag och utvärdera elevernas kunskaper. Lärarna måste dock få ytterligare stöd med att utforma av de skriftliga individuella utvecklingsplanerna. Detta stöd behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ges en kontinuerlig återkoppling på sin kunskapsutveckling i syfte att nå en högre måluppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 2 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Säkerställa att utformningen av elevernas inflytande anges i planeringen av verksamheten och att skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Säkerställa att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten, som en del av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

De intervjuade lärarna i årskurserna 4–6 menar att det finns möjligheter till inflytande för eleverna genom att de på schemat får tid för eget arbete flera gånger i veckan. Detta ger enligt lärarna eleverna möjlighet att välja vad de behöver arbeta med. Samtidigt visar såväl elev- som lärarintervjuer att lärarna avgör vilket innehåll som ska arbetas med och eleverna kan välja i vilken ordning de får göra uppgifterna. Av lärarintervjuer framgår också att det finns en dialog med eleverna i årskurs 4–6 för att diskutera frågor om inflytande.

Av intervjuer med eleverna i årskurs 9 framgår att formen och graden av inflytande är beroende av vilken lärare som undervisar. En del lärare ger eleverna möjlighet att vara delaktiga i planeringen av undervisningen medan andra inte gör detta. Elevintervjuerna bekräftar årskurs 9- elevernas låga värden under rubriken Delaktighet och inflytande i Skolinspektionens enkät inför tillsynen av Mosstorpskolan. Där framgår bl.a. att tre av fyra elever tycker att eleverna inte är med och bestämmer hur de ska arbeta med olika skoluppgifter, utan anser att det bara är lärarna som avgör detta.

Av lärarintervjuer framgår dock att flera lärare på olika sätt försöker ge eleverna inflytande och göra dem delaktiga. Eleverna kan enligt lärarna bl.a. välja redovisningsätt och lämna önskemål om vad de vill arbeta med.

Tillsynen visar att graden av inflytande varierar inom skolan och det är upp till varje lärare att avgöra i vilken omfattning man t.ex. vill inbjuda eleverna att delta i planeringen av undervisningen. Den något motsägelsefulla bilden visar att frågor om inflytande inte har diskuterats på ett övergripande sätt. Rektor bekräftar också att frågor om inflytande "inte har varit på agendan" pga. att andra delar av verksamheten har prioriterats. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt granskning av skolans dokument framgår att det saknas en dokumenterad planering för elevinflytande.

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte har ett reellt inflytande på undervisningen. Vidare saknar skolan en dokumenterad planering av elevernas inflytande.

Författning

4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande 2.8 Rektorns ansvar

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande 2.8 Rektors ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att planen mot kränkande behandling är utformad i enlighet med författningarna.

Motivering

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Inom ramen för varje särskild verksamhet ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Som en del i detta arbete ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det finns en ny plan mot kränkande behandling under namnet "Mosstorpskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling". Planen omfattar bl.a. åtgärder för att motverka diskriminering. I planen beskrivs hur skolan har kartlagt behoven av insatser inför läsåret, vilka områden som betraktas som otrygga och ska "bevakas" samt hur personal och elever har varit involverade i framtagandet. Det finns också beskrivningar av hur skolan ska arbeta förebyggande med utgångspunkt från några av diskrimineringsgrunderna. Det saknas dock rutiner som beskriver hur kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Planen saknar också information för hur personalens och rektorns anmälnings-skyldighet ska fullgöras. Det saknas även en redogörelse för hur åtgärderna från den förra planen har genomförts.

I samband med faktagranskningen har skolan inkommit med en Likabehandlingsplan för Mosstorpskolan för läsåret 2010/2011. I planen anges målen för 2010/2011 som innebär att utöka arbetet med trivselombud, handläggningen av utsatta barn och genomföra trivselenkäter kontinuerligt. Någon uppföljning av målen som anges i likabehandlingsplanen från 2010/2011 görs inte i den senare planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Inför tillsynen har skolan förutom planen som beskrivs ovan skickat in Mosstorpskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning och annan kränkande behandling som beskriver arbetsgången när en elev kränker en annan elev. Någon arbetsgång för vad som händer om personal kränker elev har inte redovisats varken i en separat handlingsplan eller i planen mot kränkande behandling. Någon utvärdering av dessa planer har inte redovisats under tillsynen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav då det saknas rutiner som beskriver hur kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Vidare är det svårt att se vilka planer som ska ligga till grund för insatser då det finns flera dokument som behandlar detta. Rektor har ett särskilt ansvar för att det finns en tydlighet och ett helhetstänkande i arbetet med att motverka kränkande behandling.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn.
- Säkerställa att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Säkerställa att rektorn ser till att det av åtgärdsprogrammen framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Särskilt stöd och anmälan till rektor

Skolan ska ge alla barn och elever möjlighet att nå utbildningens mål. En del i detta arbete är att skolan ska ge det särskilda stöd en elev behöver. Av skollagen framgår att om det framkommer att en elev befaras inte nå de mål eller kunskapskrav som minst ska uppnås ska det anmälas till rektorn. Rektor ska då se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av intervju med rektorn och av rektorns verksamhetsredogörelse framgår att det finns rutiner för att upptäcka behovet av och erbjuda särskilt stöd. Det finns också en "handlingsplan för elevärenden" som stöd för processen med särskilt stöd inom Mosstorpsskolan. Skolan har en särskild handlingsplan för upprättande av åtgärdsprogram. I en plan står bl.a. att "åtgärdsprogram görs av klassföreståndaren". Enligt rektorn deltar också specialpedagogen ibland tillsammans med läraren i utarbetandet av åtgärdsprogrammet. Av intervjuer framgår att specialpedagogen har delegation för att besluta om att åtgärdsprogram ska utarbetas.

Av intervjuer med lärare och specialpedagog i årskurserna 7–9 bekräftas bilden av att det även finns olika uppfattningar om när man ska anmäla till rektor, när utredning ska ske och åtgärdsprogram utarbetas. Av intervjuer med lärare i årskurs 4–6 framgår att man erbjuder särskilt stöd utifrån de behov som finns.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med särskilt stöd brister. Lärarna anmäler inte alltid till rektorn när det befaras att en elev inte kommer att nå kunskapskraven.

Vidare utreds inte elevens stödbehov skyndsamt och det beslutas inte alltid om åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet har en central roll i skolans arbete med särskilt stöd genom att vara en hjälp för personalen när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Det är samtidigt en skriftlig bekräftelse på de stödåtgärder som ska vidtas och bidrar till att ge en överblick.

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2088:25) för arbete med åtgärdsprogram framgår bland annat att åtgärdsprogrammen har god effekt om de åtgärder som planeras är relevanta, realistiska, konkreta och möjliga att utvärdera.

Av tillsynen framgår att rektorn har delegerat rätten att fatta beslut och utarbeta åtgärdsprogram till specialpedagogen. Skolan använder en för kommunen gemensam blankett för åtgärdsprogram som i huvudsak är utformad i enlighet med styrdokumentet. Det finns också en särskild blankett för utvärdering av åtgärdsprogrammet. Det framgår dock inte av innehållet i åtgärdsprogrammet hur åtgärderna ska utvärderas utan det anges endast ett datum för när detta ska ske. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet om åtgärdsprogram fattas. Innehållet i de exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen har granskat innehåller i flera fall åtgärder som är svåra att utvärdera. I något anges t.ex. att eleven ska utnyttja tiden i skolan bättre eller få särskilt stöd i engelska.

Skolinspektionen bedömer att innehållet i åtgärdsprogrammen inte motsvarar författningarnas krav då det inte framgår hur åtgärderna ska utvärderas.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utformas i enlighet med författningens krav.
- Säkerställa att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Säkerställa att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Skriftlig bedömning

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges i de fall ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

Av förarbetena (Skr. 2001/02:188) framgår att ett sådant dokument ska styrka den arbetsinsats som eleven gjort och de kunskaper som eleven har, vilket är betydelsefullt för självkänsla och självbild. Vidare beskriver den elevens studieutveckling, innehåller information om vilka mål som uppnåtts under grundskoletiden samt redovisar vilka stödåtgärder som satts in. Det blir också en viktig information för mottagande personal i gymnasieskolan så att eleven så snart som möjligt kan få det kompletterande stöd som behövs för att nå minst godkänt. Även i budgetpropositionen 2003/04 beskrivs syftet med en skriftlig bedömning. Ett exempel som nämns är att om ett språkval har avbrutits så att betyg inte kan sättas, ska eleven istället få en skriftlig bedömning som ska redovisa vilka kunskaper och färdigheter eleven tillägnat sig i ämnet.

Enligt Skolinspektionen är syftet med en skriftlig bedömning att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till målen eller kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena. Bedömningen bör därför i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven inte nått.

Det är särskilt viktigt att en skriftlig bedömning tydligt och konkret synliggör vilka kunskaper eleven tillägnat sig, eftersom det är ett dokument som inte bara riktar sig till elev och vårdnadshavare, utan t ex kan användas vid övergång till gymnasieskola eller för att visa en arbetsgivare vilka kunskaper eleven har.

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga bedömningar från Mosstorpsskolan daterade i juni 2012. Samtliga bedömningar utgår från tidigare kursplaner och är utformade på samma sätt oavsett ämne. Av bedömningen framgår alla de mål som eleven ska ha uppnått i slutet av det nionde skolåret enligt kursplanen för respektive ämne. Målen är numrerade och under rubriken "Följande mål har eleven uppnått" anges de mål eleven uppnått genom att ange siffran för målet.

Skolinspektionen konstaterar att skolans skriftliga bedömningar inte utgör en fullständig bedömning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanens mål och betygskriterier för ämnet (numera kunskapskrav). Detta eftersom bedömningen saknar en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av betygskriterierna/kunskapskraven som eleven inte nått.

Skolinspektionen bedömer att skolans skriftliga bedömningar inte utformats i enlighet med författningens krav.

Skriftlig individuell utvecklingsplan

Skriftliga individuella utvecklingsplaner utgör en del i skolans fortlöpande arbete med att informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. Av skollagen

framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2012:16), framgår att skriftliga individuella utvecklingsplaner konkret bör beskriva vilka insatser som skolan ska göra, och vad eleven och vårdnadshavaren kan göra, för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Omdömena ska inte innehålla beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper. Även vid ämnesövergripande undervisning ska eleven få omdömen i varje enskilt ämne utifrån kunskapskraven. Undantag från detta är undervisningen i årskurserna 1–3 i grundskolan där det finns kunskapskrav för naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnen.

Skolan har gett exempel på skriftliga individuella utvecklingsplaner med olika utformning. En del av dokumenten beskriver i första hand elevernas utveckling mot läroplanens mål och andra vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven i skolans olika ämnen under rubriken skriftliga omdömen.

Utveckling mot läroplanens mål

Innehållet i de exempel på individuella utvecklingsplaner som granskats är mycket kortfattade. Utvecklingsplanerna är utformade som en blankett där läraren bl.a. fyller i elevens studieförmåga, kunskapsutveckling och mål. Under rubriken studieförmåga står t.ex. "ta tillvara på lektionstiden och hinna med läxorna i skolan, behöver bli bättre på att be om hjälp har svårt att hålla fokus under en längre tid". Under rubriken Kunskapsutveckling/mål har eleven skrivit om sitt önskemål om gymnasieskola och att bli bättre på att svara på frågor. I andra har någon annan person än eleven skrivit t.ex. "det är viktigt att hon läser böcker och öva mer på matematik".

Skriftliga omdömen

De exempel på skriftliga individuella utvecklingsplaner med rubriken Skriftliga omdömen som Skolinspektionen har granskat innehåller ämnets kunskapskrav med rutor för kryss där läraren fyller i om eleven har nått kunskapskraven. Det finns också angivet om eleven har förväntade kunskaper för kunskapskraven eller om eleven riskerar att inte uppfylla kunskapskraven. Förutom kryssen enligt beskrivningen ovan är elevens kunskaper mycket sparsamt beskrivna. I vissa finns beskrivningar som innehåller personliga egenskaper som "visar stort intresse och engagemang" eller "du är alltid på gång". Det finns några exempel för årskurs 7–9 som är framtagna via skolans administrativa system, Dexter, där studieförmåga anges utifrån det betyg som eleven för tillfället anses ha kunskaper utifrån. Elevens kunskapsutveckling beskrivs mer omfattande och utgår från innehållet i kursplanen. Det finns också exempel på beskrivningar av elevens kunskapsutveckling och studieförmåga som inte använder de olika betygsstegen som referens.

Skolinspektionen bedömer att insatser behövs för att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska innehålla information om elevens kunskapsutveckling och en planering för elevens fortsatta arbete mot läroplanens mål.

Författning

10 kap.13 och 22 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att rektorn tar ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.
- Säkerställa att rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat på skolenhetsnivå.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, dvs. en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att rektorn bör skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Det är angeläget att rektorn ser till att den dokumentation som personalen gör i olika delar av kvalitetsarbetet systematiseras och sammanställs så att den går att analysera. Personal, elever och vårdnadshavare behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete för att ha möjlighet att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling. Vidare betonas vikten av att analysera orsaken till skillnader mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen och målområden i läroplanen. Läroplanen anger att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Av intervjuer med lärarna framgår att man i klasserna och i ämnesgrupperna gör återkommande utvärderingar av undervisningen. Av intervjuerna med lärarna framgår också att resultatet från vissa utvärderingar utgör ett underlag och leder till förändringar. Resultatet av sammanställningar efterfrågas dock inte av rektor och analyseras inte på någon annan nivå än inom respektive klass. Det finns också en diskussion om resultatet i t.ex. matematik inom skolans ämneskonferenser. Enligt rektorn känner lärarna väl till resultatet för eleverna eftersom de oftast har gått på skolan sedan årskurs 4. Utvecklingen av skolans resultat har dock inte dokumenterats på ett systematiskt sätt.

I samband med att Skolinspektionen begärt in dokument inför tillsynen har rektorn gjort sammanställningar av måluppfyllelsen för årskurs 5 och 6. Skolan har redovisat måluppfyllelsen i samtliga ämnen förutom i de samhällsorienterande ämnena, SO och i de naturorienterande ämnena, NO. I dessa ämnen redovisas ett resultat i NO respektive SO. Det saknas därmed uppföljning i alla ämnen som eleven har undervisning i. Vidare saknas resultat i ämnet teknik för samtliga elever i årskurs 5 och 6.

Skolan gör enligt intervjuer med lärare och rektor återkommande utvärderingar vid årets slut. Kommunen har ett stödsystem för kvalitetsarbete, "Qualis" som introducerades våren 2012. Skolan har vid tillsynen inte kunnat redovisa någon dokumentation utifrån detta arbete. Någon övergripande analys av skolans resultat i syfte att identifiera utvecklingsområden och beslut om insatser för att förbättra måluppfyllelsen har inte heller gjorts på något annat sätt. Av intervju med rektorn framgår också att skolans kvalitetsarbete behöver förbättras. Rektorn anger dock att man tillsammans med specialpedagogen och elevhälsoteamet kontinuerligt utvärderar det särskilda stöd som utgår. Någon dokumentation som visar vilka insatser av särskilt stöd som har varit framgångsrika eller som behöver utvecklas har dock inte presenterats. Skolan saknar även en övergripande dokumentation för hela skolenheten, som tydligt visar vilka områden som behöver prioriteras för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens kvalitetsarbete. Det sker inte i tillräcklig grad sammanställning, uppföljning och analys av skolans resultat. Vidare saknas dokumentation av kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11 punkt 2.8, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Säkerställa att skolan erbjuder eleverna språkval i enlighet med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas språkval. Av skolförordningen framgår att huvudmannen som språkval ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. En elev får i stället för ett språk som erbjudits välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk.

Av tillsynen i Mosstorpskolan framgår att eleverna från och med årskurs 6 erbjuds tyska och franska som språkval. Några andra alternativ erbjuds inte. Tillsynen visar

dock att elever på andra skolor erbjuds spanska som språkval. Av elevintervjuer framgår också att många elever på Mosstorpskolan önskar spanska som språkval.

Skolinspektionen konstaterar att Mosstorpskolan inte erbjuder spanska som språkval trots att detta erbjuds i kommunen. Se vidare Skolinspektionens kommande beslut efter tillsyn i Norrköpings kommun.

Författning

10 kap. 4 § skollagen

9 kap. 5–7 §§ skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Sofia Lindstrand och Rut Hård af Segerstad.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anders Kennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).